

ՊԱՅՄԱՆՈՒԹՅԱՆ ՔԱՆՆԵՐԵՐԻ ՆՈՒՄԵՐՆԵՐ

Տարեկան գին Կ. Պոլսոյ համար 8 Մէճ.
Չ Գաւառաց 40 Մէճ.
Վեցամսեայ Կ. Պոլսոյ 4 Մէճ.
Չ Գաւառաց 3 Մէճ.
Եւրոպական թերթի գին 60 փր.
Գանձարանային տոգոր մէկ անգամի հաւ.
Վարձ 3 դուրուշ, երկու անգամի հաւ.
Վարձ 2 դուրուշ, աւելի անգամներու
համար դատ սակարկութիւն կրկնայ:

ԼՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 11 ՅՈՒՆԻՍ

ԼՐԱԳԻՐ

Զարմանալի զուգադիպութեամբ այս շաբթու լրագրոյ տպագրատան գործաւորներէն երկուքը հիւանդաւորն է, երեքշաբթի օրը կամ երէկ թերթ չկրցինք հանել:

Այս պատկարը պիտի ջանանք լըջնել պատեհ առթիւ:

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Փարիզ 17 յուլիս:

Քաղաքայի իտալական տկուսներու մէջ կարծիք կայ թէ՛ կառավարութիւնը սահմանադրական յանձնաժողովէ վրայ ազդեցութիւն բանեցնել ուղղութեամբ պատճառաւ, Վերսալի մէջ դաւ շաբթու մըրիկներ պիտի ելնեն:

Փարիզ 17 յուլիս:

Ընդհանուր աշխարհագրութեան վերայ նախարարաց մէջ անհամաձայնութիւն ծագելով, Ներքին գործոց նախարար Պ. Ֆուրքուս հրաժարական տուաւ: Սակայն յայտ կայ որ երկուշաբթի օրն ըլլալիք վիճարանութենէն առաջ չմեկնիր:

Փարիզ 17 յուլիս:

Սպանիոյ Վերսալ քաղաքէն լուր կուտան թէ ժողովրդական ազնուի մեկեր է հոն, և բազմաթիւ մարդիկ վիրաւորուեր են:

Սթէնք 17 յուլիս:

Ժամանակ անուան լրագրին խմբագրութեան թաղաւորին գէ՛մ թնամանալի յօդուած մը հրատարակած ըլլալուն պատճառաւ բանտարկեցաւ: Պ. Քրիքուրի յայտնեց թէ այն յօդուածին հեղինակն ինք է, և թէ թաղաւորը թնամանելու գիտաւորութիւն ունեցած չէ:

Այս յայտարարութեան վրայ, խորհրդակցութեան տարուելով, Ս. Քրիքուրի բանտարկեցաւ:

Փարիզ 18 յուլիս:

Նախարարական տաղնապը կը շարունակէ: Խօսք կայ թէ սահմանադրական օրինաց վրայ վիճարանութիւնը մինչև նոյեմբեր յետաձգել կուզուի:

Պետութեան գանձուն առ Գաղղիոյ Պանքան ունեցած պարտոց գլխավորաբար տարին 150 միլիոն ֆրանքի իջեցընելու առաջարկութիւնը 321 ի գէ՛մ 338 ձայնով ընդունուեցաւ:

Կը հաւատան թէ Պ. Տը Պուրի յանձն կատու նոր նախարարութիւն մը կազմել է թէ հին մեծամասնութիւնը կարեւոր պերակազմի:

Փարիզ 18 յուլիս:

Հաւանալի Սթէնքի Վերսալ քաղաքէն լուր կուտան թէ վարձուած դաւաճանութեան մէջ ընտւ մատ շունեհալուն համար արձակուեցաւ:

Լոնտոն 18 յուլիս:

Այսօր երեսփոխանաց ժողովարանին մէջ կառավարութիւնը յայտնեց թէ Ֆրիսի կղզեաց Անգլիոյ հետ միացումը կը ընդունին: Եթէ առանց պայմանի ըլլայ:

Վիեննա 18 յուլիս:

Զրոյց կայ թէ Սլովենիոյ Օսմանեան պանքային սահմանադրութիւնը փոփոխող ծրագիրը վաւերացուցեր է:

Բուսնիոյ կարդու իշխանն իր ընտանեաց և բողոքական ուղեկցաց հետ հոս հասաւ Ժապար:

Փարիզ 18 յուլիս:

Քարտուսանք Պիքսայէ գաւառին մէջ սպառնական դիրք մը կառնուին:

Փարիզ 20 յուլիս:

Պուրի դուքսը չկրցաւ նոր նախարարութիւն մը կազմել, որովհետեւ թագաւորականը յանձն չառին եօթնամեայ իշխանութիւնը կազմուորել:

Սերվիոյ Միլան իշխանը՝ Մար-Մա հոն մարտիտին հետ տեսակցելէ ետեւ՝ Բիւրնէի ջուրերը գնաց Ժապար:

Փարիզ 20 յուլիս:

Պ. Շառլո-Լաթուր գործադիր ներքին գործոց, և Պ. Մարթիէ Պոտէ ալ եւրոպայի նախարար տեսանեցան:

Սահմանադրական օրինաց վրայ վիճարանութիւնն չի կարող լուր թողուցաւ, Նոյն օրը Շառլուրիէ գործադիր պիտի առաջարկէ որ ձեռնարկ թողուի:

Փարիզ 19 յուլիս:

Կառավարութիւնը պաշտօնին վիճակ հրատարակեց համայն Սպանիոյ մէջ, և Քարտուսանք ինչքերը գրաւելու որոշում տուաւ: Միանգամայն հրամայեց որ պահեստի զօրքերէն 80 վաշտ պատերազմական վիճակի մէջ դրուին:

Փարիզ 20 յուլիս:

Կղերականաց տունները խուզարկութիւնը կը ընեն:

Վիեննա 20 յուլիս:

Առողջապահական հանրագոյնին խորհուրդը Բաւարիայի տներն ընդունեց:

Փարիզ 21 յուլիս:

Պ. Շառլո-Լաթուր ապրիլին ժողովոյ մէջ Պ. Քրիքուրի առաջարկութեան գէ՛մ խօսեցաւ, որ հաւանականաբար պիտի մերժուի: Կարծիք կայ թէ ուրիշ օրինաց ծրագիրներուն վրայ ըլլալիք վիճարանութիւնն ալ նոյեմբեր ամսոյ պիտի թողուի:

Ազգային ժողովոյ լուծումը գաւառութեան կ'ուսուսուի:

Բեղրադ 20 յուլիս:

Մոսկուայի Ժուրնալ լրագրին Աւստրիոյ Վալթերթի յորդիքին Ռուսիա երթալուն վրայ խօսելով կըսէ թէ այս ուղեւորութիւնն Արեւելից գործերուն վերայ Ռուսիոյ և Աւստրիոյ մէջ դաշնամեծ համաձայնութեան գրաւական մ'է:

Փարիզ 21 յուլիս:

Եւրոպական տկուսութեանց կողմէ երկրի գործերուն միջամտութիւն ըլլալու զրոյցն անհիմն է:

Փարիզ 21 յուլիս:

Պ. Մակաղինովիչ, որ Կ. Պոլսոյ գործակաւոր տեսանած է, հաշտարար հրահանգներով ճանաչեց ելաւ:

Փարիզ 21 յուլիս:

Ռատիկանութեան մէջ հրամանագիրը փողոցներու մէջ կ'ընկնէ, գոչելն և ուրիշ ազդակաւոր ցոյցերը կարգ ելաւ:

Պ. Քրիքուրիի ձերբակալութիւնը մեծ տպաւորութիւն առ թէ: Անկիւն բազմութիւն զայն դիմաւորելու գնաց:

Փարիզ 22 յուլիս:

Կաթիլի ընկերութիւնները լուծուե-

ցան եւ անդամները ոստիկանութեան հսկողութեան ներքեւ են:

Փարիզ 22 յուլիս:

Տոն Քարլոս յայտարարութիւն մը հրատարակելով՝ երեսփոխանաց ժողովը հաստատ պահել կը խոստանայ, ապաւանբաց խիստ պատիւ կ'ապաւանայ, եւ ժողովուրդներն հնազանդութեան կը հրաւիրէ:

Լոնտոն 22 յուլիս:

Ռուս. Քան. 43,7/8
Փար. 1863 —
» 1869 53 7/8
» 1874 62
» 1872 75
Անգլ. Քան. 92 9 16

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կայսերական հրամանաւ:

Արդարութեան Բարձր տոնին սկզբնական դատարանին անդամ Մաճիտ պէյ Գեաթիայէ Էֆէնտի անուանեցաւ:

Երուսաղէմայ նախորդ կառավարիչ իշխութիւն փաշան Պէքթէյի:

Թրակիոյ կառավարիչ Ալի փաշան Պանալուքայի:

Պանալուքայի կառավարիչ Բայիֆէ Էֆէնտին Թրակիոյ կառավարիչ անուանեցան:

Վեհ. Սլովենիոյ 250 ի լրաւ պարգև տուաւ նախորդ Շէյխ իւր իսլամ խայրուլուհ Էֆէնտին:

Մայրաքաղաքին Ռուսաց դեսպանը շաբթի օրը թաւան շաբաթուածով Սթէնքի գնաց, ուսկից ալ Այն-Շարք պիտի երթայ: Գերմանիոյ և Ամերիկայի դեսպաններն ալ ուղեկից եղան անոր: Կը կարծուի թէ յառաջիկայ շաբթի կամ կիրակի Կ. Պոլս կը վերադառնան:

Էլ ճէփայի անուն արարերէն լրագրին տպարանն անարարական գիրք մը ապաւ ըլլալուն պատճառաւ գոցուեցաւ:

Կըսուի թէ Կաթիլի Հոյոյ Ս. Յակար հիւանդանոցը Հակահասունեանց պիտի յանձնուի:

Ռատիկանութիւնն երկուշաբթի օրը խրաւրթ մը բռնեց, որոյ վրայ ամբաստանութիւն կայ թէ Պէյ-Քոզի մէջ մարդ մ'սպաննեի է:

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ

ԷՍԶԱՐԲ ՈՒՍՈՒՄԻԷ

10 յուլիս Կորէքարթի իրկուտն 48 24
11 յուլիս Կորէքարթի առաւօտ 48 28
Կէս օր 48 37

Կ. Պոլս 40 յուլիս:

Խօսիթէ ժէնէրալի բաժինը Անգլիոյ 6 22
» Գոստանկոյի թեան » 4 8
Կ. Պոլսոյ Պանքային » 4 22
Բրէտի ժէնէրալ » 9
Բրէտի Սթիւարթ-Թիւրք Երկաթուղի գնաց 36
» 109 1/2
» 83

ՊԱՅՄԱՆՈՒԹՅԱՆ ՔԱՆՆԵՐԵՐԻ ՆՈՒՄԵՐՆԵՐ

Գուրոս քաղաք լրագրաց հանու ծախքը խմբագրութեան վրայ է:
Լրագրոյ վերաբերեալ նախկինով որ եւ իցէ գրութիւն խմբագիր — Տնօրէնին պիտի ուղղուի, Կ. Պոլս, Չինիի խան, Մաքիսի գրասենեակը:
Համու ծախքը չվճարուած նախակ չընդունուիր:

Փար. 1863 » 316
» 1865 » 317
» 1869 » 270
» 1872 » 77
Թրակիոյ 0-մ. լր 5 70

ԼՆԹԱՅԻ ԳՐԱՄՈՑ

40 ԵՐԱՄՈՑ

Անգլ. Քան. 409 35
» 87 26
» 89 40
» 51, 25
» —
» 405
» 425

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԵՐԵՎԱՆԻ ԱՆՈՒՄՆԵՐԻ ԺՈՂՈՎ

Ուրբաթ առաւ Ընդհ. ժողովին մէջ անցած անցքերը տխուր խորհրդածութեանց մէջ կընկղմեն ուշագիւրդիտողը:

Ազգային երեսփոխանութիւնը, թուրքիոյ Հայ ազգին ընդհանրութեան ներկայացուցիչը, ազգային ժողովոյ և բարձրագոյն պաշտօնաւորաց ընտրուի ու համարաւորն, ազգային հանրական մեծամեծ խնդրոց գերագոյն տնօրէնը, ժողովրդեւան յարգն ու համարումը կորուսած՝ կանարդուի, կը շնամանուի, կը ճնշուի:

Այս ողբալի և միանգամայն անհանդուրժելի կացութիւնն անշուշտ պատճառներ ունի, զորս ամեն լըրջամիտ ազգայնոց պարտքն է նկատել, քննել, և խորհրդածութեան նիւթ ընել:

Ինչո՞ւ համար ժողովուրդը, յարգու համարում չունի զինքը ներկայացնող երեսփոխանութեան վրայ: Ինչո՞ւ համար իր բարոյական հսկողութիւնն ինչպէս նաև ձեռնառութիւնը կը զլանայ անոր: Ինչո՞ւ համար երեսփոխանական ընտրութեանց կարեւորութիւն չտար և քուէի չը մասնակցիր: Ինչո՞ւ համար իր սահմանադրական իրաւունքը գործադրելու անփոյթ կը գտնուի, և վերջն ալ դժգոհութիւն կը ցուցնէ հետեւանքներուն վրայ:

Ըստ մեր համոզման, երեսփոխանական ժողովոյ ներկայ վիճակին ըսկըզնական պատճառք է այն ինչ ժողովրդեւան մեծամասնութիւնն է իր անփութութեամբ, և ներքին մեղքով պարտազանցութեամբ, ուստի և իրաւունք չունի դժգոհելու:

Բայց այս վիճակին շարունակութիւնն ալ անհանդուրժելի է, վասն զի կիրքերն օր քան զօր կը գրգռուին, անիշխանութիւնն երթալով կը մեծնայ, Սահմանադրութիւնը կը վրտանդի, և ազգի գործերը կը կընճռուին:

Երեսփոխանութիւնն ալ իր մէջ ժողովրդեան վիճակին մանրանկարն է ։ Գոյնաւոր լուծի մտօք հասարակաց շահուն ծառայելու , մէկ մասն անձնական իրից , մէկ մասն կուսակցական ուղւոյ , մէկ մասն ալ անտարբերութեան կը ծառայեն ։ Այսպիսի տարերքէ բաղկացեալ ժողովէ մը բնականաբար մեծ դործ չկրնար ըստպատել ։

Ինչ քաւ Երեսփոխանական Ժողովը չորս հինգ տարիէ 'ի վեր . ազգին կենսական շահերուն վերաբերեալ խնդրոց ո՞րը լուծեց ։ Մահմանադրութեան վերաբնութիւնը կըրցա՞ւ կատարել՝ ազգին վիճակին և տրամադրութեանց յարմարեցնելու կերպիւ . դատարարականութեան մեծ խնդիրն , որ ազգին կենաց խնդիրն է , կըրցա՞ւ լուծել . ազգային արոց խնդիրն , որ ազգային հաստատութեանց և դործոց կանոնաւոր տընտեսութեան միակ միջոցն է , կըրցա՞ւ կարգադրել . նոյն խնդիր ներքին բարեկարգութեանն ու կանոնաւորութեան համար անհրաժեշտ նշանակական կանոններն իսկ կըրցա՞ւ շինել .— Ո՛ր , Լճիկ-հակառակն՝ բազում խօսք , անապառ վիճաբանութիւնք , յաղթարկական հակառակութիւնք , կուսակցական միջոցմանք , հակասական որոշմանք , մեքենայութիւնք , և այլն և այլն . որք վերջապէս երեսփոխանութեան յարգը կտորեցին և առակին ակնածութիւնն ու պատկառանքը վերացին ։

Ժողովուրդը , Պարսկի թէ գաւառացի , Բնիկ-ժողովոյ մէջ ձայն հանելու , ծախ գործելու և ցոյցեր ընելու վարժեցողները նոյն իսկ անոնք են՝ որք հիմա ամենէն աւելի կը գանգատին , կըրգոքեն , և ժողովին դռները փակել կառավարին անոր դէմ , երբոր ցոյցերն 'ի նպատակ իրենց չեն ։

Մեք սկիզբէն 'ի վեր դէմ էինք այդ ցոյցերուն՝ որք անուղղակի ճշմարտ մ'են Երեսփոխանութեան վրայ .

բայց առաջին շարունակ ժողովուրդեան լիակատար վստահիլ ուղղակի՝ ամեն միջոցներով քաջալերեցին այդ ցոյցերը , նախապատրաստեալ խումբեր բերին ազգային ժողովարանը և իրենց բացառականութիւնները ծախահարեալ տարով խօսքերնին քաջեցնելու ջանքին և քաջացուցին ։

Այն ժամանակ այդ ցոյցերն ընողները պատուական ժողովուրդ էին , Հայկայ աշխու և անարատ արիւնը կրող ճշմարիտ հայեր , սիրելի եղբայրներ էին . հիմա խառնաբոյր են , վարձեալ են , սրկիւղ են , սրկիւղոր են , չորանոց են , և այլն և այլն ։

Մեք ամենէն աւելի փափաքող ենք որ այդ ցոյցերն՝ այդ ազգեցութիւնները բնաւ տեղի չունենան երեսփոխանական ժողովարանին մէջ . և Սրբազան Պատրիարք հայրն իսպառ արգիլէ . բայց ասով երեսփոխանութեան ներկայ պատկառելի և ապարդիւն վիճակը կընայ բարձրիկ ժողովրդեան յարգը , ակնածութիւնքն ու փառհալութիւնը կընայ վերադառնալ , չենք յուսար ։

Մեր համալուսն այս է որ Բնիկ-հանուր ժողովն իսկապէս երեսփոխանական դրից մէջ մանելու և ազգին պիտայից և ակնկալութեանց պատկանելու համար՝ հիմնական վերանորոգութեան պէտք ունի . այս ալ Մահմանադրութեան քանի մը կէտերուն վերաբնութեամբը կընայ ըլլալ ։

Իսկ թէ որքն են այդ վերադրենելի կէտերն , ուրիշ յօդուածով մը կը բացատրենք ։

Սրբազան Պատրիարք հայրը վարդապետի աօնին առթիւ շարժած օրը իսկիւնտար անցաւ , և Սէլամիէի ու Եէնիմահալլէի վարժարանաց այցելութիւն ընելէ ետեւ Ս. կարապետի կեկզիցին գնաց , ուր հետեւեալ կիրակի առաւօտ հանդիսատար Ս. պատարագ մատուցանելով տեղւոյն ժո-

ղովուրդը հագեւորուեալ միտքաբեց ։ Շարժալի իրիկուն և կիրակի առաւօտ տեղւոյն թաղական խորհրդոյ անդամներէն Չուպուդէի Մեծ . Յակոբ աղային տունը հրաւիրուեցաւ . կիրակի իրիկուն փափաղեալ վստահաւոր Չուք Պէտրոք Էֆէնտիի տունը , և երկուշաբթի իրիկուն ալ Գափամահան Մեծ . Յարութիւն Էֆէնտիի տունը հիւրընկալեցաւ ։

Նորին Սրբազանութիւնն այս առթիւ քանի մ'երեւելի ազգայնոց ալ այցելութիւն տուաւ , մասնաւորապէս Գիւրգէի խանի , Սուրենիան Սադայեան և Գիւրգէիպաշեան Էֆէնտիներուն ։

Կը լսենք թէ Ս. Երուսաղէմի Ազգային վանուց տաննեկաւ տարուան հաշիւները Պատուարժան Միարանութեան կողմէն մայրաքաղաքս զրկուած են Ազգային Կիւրուական վարչութեան մատուցանելու ։

29 Յունիս 1874 Երուսաղէմ .

... Խորալի .

Վիճենայի մեր հայազգի վաճառականներէն Մեծապատիւ Օշան Օտապաշեան պատուական Մատակը 1361 թուով նամակ մի կը հրատարակէ , յայտնելով թէ՝ տեղւոյն աշտուղի վաճառականքն ո՛չ միայն զուրկ մնացած են մեր հոգեւոր միտքաբեցիներէն , այլ և զմեզ անգամ տեսած չեն 'ի վիճենայ ։

Մեծ . Օտապաշեան , եթէ միայն իր կողմէն զրկը սոյն խօսքերն , ըստ ամենայնի իրաւունք պիտի ունենար . որովհետեւ , արդարեւ՝ մեք զինքն տեսած չեմք 'ի վիճենայ , ինչպէս և տեսած չեմք քանի մը ազգայնից թէ՛ վաճառականաց և թէ՛ առանձնապէս կարգէն , յորոց ամենց բնակարանն իսկ գնացած եմք , բայց դժբաղդարար գտած չեմք 'ի տան ։ Սակայն , որովհետեւ բոլոր տեղական վաճառականաց կողմէն կը խօսի Մեծ . Օտապաշեան , թո՛ղ ներսի մեզ տակ , որ ամենին իրաւունք չունի . վասն զի մեք ոչ միայն տեսած եմք միտքաբեցիներէն , այլ միտքաբեցիներէն Մեծապատիւ Օշան Օտապաշեան ։

տեղւոյն ազգայնիներէն չաւերն , այլ և միտքաբեցիներէն իրենց հանապազօրեայ ցոյցերով եւ համակրական ազնիւ փառմունքով ։

Գիտէ՛ք արդէն Մեծ . Օտապաշեան , թէ օտարութեան մէջ լիկ Հայ հանապաօրեայ անդամ ո՛րչափ փափաքելի իւր համազգի եղբայրներն տեսնել և ուրախանալ ։ Իսկ մեք , ընդ Հայութեան , ինչեւզ նաեւ հոգեւոր հովիւ և վարդապետ , հարկաւ մեծ և ամենամեծ միտքաբեցիներէն մեր համարելիք մեզ՝ ոչ միայն տեսնել մեր տարարանի համազգիներն , այլ և , եթէ հնարաւոր էր , փոքրիկ ծառայութիւն մի մատուցանել մեր հովաւական պարտուց նկատմամբ , որ մեր համար քաղցր էր և ըզճալի քան զամենայն մեծութիւն Վիճենայի ։

Մեք , մեր սակաւօրեայ կեցութեամբ 'ի վիճենայ , բնաւ երբեք անտարբեր մը նայած չեմք մեր տեղական ազգայնոց մասին , այլ մեր մօտ եկողներէն շարունակ խնդրած եւ թախանձած եմք , որ եթէ այլ ևս կան մեր համազգիներէն , լուր տան , և կամ նոցա բնակարանն ցոյց տան , որպէս զի կարողանալ ամենուն տեսնելու վայելիլ . բայց ինչ ոչուտ , որ մեր փափաքին լիովին հասած չեմք և դարձեալ անտես և անձանթ մնացած են Մեծ . Օտապաշեան և թերեւս այլ ընդ նմա ։

Երանի թէ , Մեծապատիւ Օտապաշեան , վստահակ աշտուղեւ և իւր նախնի հրատարակելու , կանխաւ հարցընէր մեր տեղական համազգի վաճառականներէն , յորոց եթէ չաւերն այն տեղ չգտնուէին իրենց փոխադրական վաճառաւորութեան պատճառաւ , դո՛նէ անշուշտ կարող էր տեսնել Մեծապատիւ Յով . Պօթուքեանի կամ Մեծ . Վարդապետիկեան , որք միշտ 'ի վիճենայ կը բռնակին երկար տարիներէ 'ի վեր , և որոց հետ անտարակից ծանօթ է ինքն Մեծ . Օտապաշեան ։

Բայց յայտնենք , քաջայայտ է Մեծ . Օտապաշեանին , որ Երուսաղէմի մէջ , հետեւեալ և 'ի վիճենայ , կան յատուկ լրագրական թերթեր , որք հիւրանոցաց ազգաբարձութեամբ խիցն իւր հրատարակեն ամեն նորեկ հանապաօրեայի ա-

ՀԱՏՈՒԱԾՔ ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

ԲԱՂԵԱԼՔ 'Ի ՏԻԵՋԵԲԱՆԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ ԹԱՊԷՐԻԻ .

(Երբ . Դեմ . Էն . 1333)

Հիմնութի 23րդ (Փրիկ . 646) թուին , ըստ պատմութեան Ապու Մահմաթի , Վէլիտ որդի Օզգայի՝ Ատրպատականի և Հայաստանի վրայ քաջաց , որովհետեւ բնակիչներն Խոմէր ամիրայութին օրով հաստատեալ դաշնադրութեան հակառակ վարուած էին ։ Ուրիշ անձինք ալ՝ ընդհակառակն՝ կը պատմեն թէ այն արշաւանքը Հիմնութի 26րդ տարին եղաւ (1) ։

Հիշամ որդի Մահմաթի կը պատմէ թէ Գուֆայի նահանգէն ժողոված զօրքերը Բէյ և Ատրպատական գաւառացի մէջ կը ծառայէին , և այս երկու մարզերուն մէջ 40000 Գուֆայիք կը դրանուէին , այն է 6000 Ատրպատականի , և 4000 Բէյի մէջ ։ Գուֆայի զօրաբաժինն թիւն էր 40000 , որոց 10000ն այս երկու ուսմանակից երկիրներուն պահպանութիւն կընէր , այնպէս որ իւրաքանչիւր զինուորի կարգը չորս տարին անգամ մը կը դարձնէր ։

Երբոր Օզգայի որդի Վէլիտ՝ Օսման ամիրայութին օրով Գուֆայի հրամանար էր , Հայաստան ու Ատրպատական արշաւեց , իր քով հրաւիրեց Բէյիտ . յի որդի Սէլման , և իր յառաջագահ գնդին հրամանատարութիւնն անոր յանձնեց ։ Վէլիտ մինչև Հայաստան քաղաւ դիտարարութիւն ունենալով , երբոր Ատրպատական մտաւ , Շէպէլ Ահմադի որդի Ապուսլահ 4000 մարդով յառաջ քաղեցուց , որ Մօգանի և Շիրվանի երկիրներն տապաւնէր ։

(1) Արդարեւ Ղանուկ կը պատմէ թէ Հիմնութի 22 (Փրիկ . 643) թուին Ատրպատական անգամ Հայաստան արշաւեց ետեւ՝ Հիմնութի 26 թուին երկրորդ և աւելի անգամ արշաւեց մ'ըրի ։

և բազում աւար և գերի բերաւ ։ Այն ժամանակ վէլիտ 800000 դրամ հարկ դրաւ Ատրպատականի վրայ՝ Եէմանի որդի Հուդէյֆայի դաշնադրութեան համաձայն , զոր նշանակեալ ճակատամարտէն ետեւ կնքած էր Հիմնութի 22 թուին ։ Խոմէր ամիրայութին մահուանէն ետեւ բընակիչները գերի բռնեցին Հուդէյֆա . յետոյ Օսման ամիրայութին Օզգայի որդի Վէլիտն Ատրպատականի և Հայաստանի կառավարիչ կարգեց , իւր օր Վէլիտ իր բանակին Ատրպատական մտաւ , բնակիչներն հնազանդեցան և խնդրեցին որ հին դաշնադրութիւնը վերահաստատէ ։ Վէլիտ հաճեցաւ և հարկին զոմարն ընդունեց . յետոյ զարկաւ ցրուեց խառնութեան ինչամիները , որք շրջապահները կը բնակէին ։ Երբոր Շէպէլի որդի Ապուսլահ իր աւարաւորութեան արշաւանքէն ետ դարձաւ , Վէլիտ Բէյիպայի որդի Սէլմանը Հայաստան զրկեց 42000 զօրք , Հիմնութի 26 թուին ։ Սէլման Հայաստան մանելով , Զարդեց կողպաւեց և գերի վարեց , յետոյ իւր աւարաւ ետ դարձաւ (2) ։

Թաղերի՝ Հիմնութի 17 կամ այլոց 19 (Փրիկ . 638 կամ 640) թուին , Եգեւիտ , Հարմար , Մ'ըրի , Բաւիլայի և Տարա քաղաքաց տեսած կը պատմէ . յետոյ կաւեցին ։

Երբոր Ապու Մուսա 19 թուին Մ'ըրին քաղաքը նստեց , Ապու Ասուր որդի Օսմանը չորրորդ Հայոց երկիրը զրկեց ։ Ժամանակը ձմեռ էր ։ Հոն պատերազմի մը մէջ Մուսթալի որդի Սաֆիյան սպաննուեցաւ ։ Յետոյ Օսման հաշտութիւն կնքեց երկրին բնակչաց հետ , մարդ զուլա տարեկան մէկ սակի տարք գնելով անոնց վրայ ։

(2) Թաղերի այս պատմութիւնը կամուրջացէն Ղանուկի պատմութիւնը , որ միեւնոյն բաները պատմած ժամանակ՝ ոչ արար զօրապետին անունը կը յիշէ ոչ այս արշաւանոց ուրիշ պարագաները , Ղանուկ ալ թուրքերի պատմութիւնը կամուրջացէն , Հայոց թէպէտ զօրապետին անունն և Հայաստանի վերաբերեալ ուրիշ պատմութիւնք պատմելով ։

Ինչպէս որ արդէն ծանուցած ենք , Թաղերի Տիեզերական պատմութիւնը դեռ տուած չէ , և գտնուած ձեռագիրներն ալ թերի են ։ Մեր ձեռքին եղած ձեռագիրն ար . յորմէ նախընթաց քաղաւաններն հանեցինք , 12 տարուան պակաս մ'ունի , զոր թերեւ ուրիշ մատենադարանէ մը կարենանք գտնել ։ Առ այժմ՝ այն 12 տարուան պակասն իսկ խառնուել և որք մեծ յարգ և հեղինակութիւն ունեցող պատմագիրներ են , և Թաղերի պատմագրութեան ձեռք տուած են՝ իսկ խառնուելու (Իսրայիլ Մօնթէսքիտի) ուրիշ հատորի վրայ , Հոյանայի Լէյա քաղաքին մէջ տարագրեալ օրինակին համեմատ , որ նոյնպէս տանտերկու հատորի բաժնուած է ։

Իսկ ԽԱՏՈՒՆ ՀԱՏՈՐ ՏՐԻ , ԵՐԵՍ 108

Իսկ իսհադ կը պատմէ թէ Միջագետաց երկիրն Հիմնութի 19 (Փրիկ . 646) թուին նստեցաւ . և թէ Լիաքաթի որդի Սաաթ՝ զօրաբանակ մը զըրկեց հոն Ղանէմի որդի իսաթի հրամանատարութեամբ , որոյ հետ գտնուեցաւ նաեւ Սաաթի որդի Խոմէր . իսաթ և Խոմէր՝ Եգեւիտ (Բօհա) քաղաքն աւելն , Հարմար քաղաքին հետ ալ դաշնադրութիւն մ'ըրին ։ Ապու Մուսա Մ'ըրին քաղաքը նստեց , և Ապու իր որդի Օսմանը Հայաստան զրկեց , որ հարաւատարութեան ենթարկեցաւ ։

Ապու Օպէյաթ՝ Ղանէմի որդի իսաթը Միջագետք զրկեց , կամ՝ ըստ այլոց՝ Ապու Օպէյաթի մահուանէն ետեւ Խոմէր ամիրայութը զայն Հիմնութի 18 թուին գնաց 3900 զօրքով ։

Այս զօրաբանակին մէջ բաժինը Բաղդադ քաղաքը պաշարելով հարկատուութեան ենթարկեց ։ Մուսթալի որդի Սաֆիյան և Մեւլէմի որդի Հա-

Այս լրագրի շաբաթը երեք անգամ
կը հրատարակուի, երեքշաբթի, հինգշաբ-
թի եւ շաբաթ օրերը : Բաժանորդագրու-
թիւնն աւելցնելու համար Վ. Պօլիս Գլխավոր
գրքի տնօրէն թիւ 15 Մարտի խմբագրատե-
ղանի գաւառացի մէջ հետեւեալ հոգա-
բարձրաց սենեակները :

ԻՋՄԻՐ. Ստեփան աղա Տէաշեան.
Նիկոսիոյ Բ. Խոսրով Է. Բ. Լեւոնեան.
ՊՐՈՒՍՏ. Ստեփան աղա Թանկեան.
ԹԵՔԵՐՏԱՆ. Ստեփան աղա Ուրուշեան.
արդեան :

ՏՐԱՊԻՏԱՆ. Ստեփան աղա Ստեփանեան
ԿԱՐԻՆ. Կարապետ սպասուկի Զա-
քարեան :

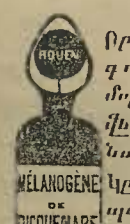
ՎԱՆ. Կարապետ աղա Նաթանեան.
ՄՈՒՇ. Մկրտիչ աղա Փօթիկեան.
ԵԱՇ. Մ. աղա Խաչիկեան.
ՖՈՔՏԱՆ. Մկրտիչ աղա Աշեան.
ՀԱԼԷՊ. Նիկողայոս աղա Տէր Մար-
գարեան :

ԵՐԶՆԿԱՍ. Թադէոս աղա Բաղդա-
տունի :

ՍԻՎԻԼԻՆՍԿ. Կարապետ աղա Վար-
դանեան :

Ուրիշ քաղաքներէ ստորագրուիլ ու-
ղողներն այս տեղերէն մէկուն հետ կրնան
թղթակցիլ :

ԱՆՈՒԱ ՃԵՐՄԻՅՆՈՂ ԶՈՒՐ
ԵՒ ՓՈՇԻ
J.V. BONN
ԿԱՍԱՐԵԼԱԳՈՐԾԵԱՆ
ՏՕՔԹՕՐ Ժ. Վ. ՊՕՆՆ ԲԺՇԿԻՆ
Այս ջուրն եւ միջին ուրիշ
ամեն ջուրերէ եւ միջիններէ գե-
րազանց է իւր անուշ հաստիւ եւ
օգտակար յատկութեամբ, եւ
անոնց ամենէն ալ հարկւրին 40
վար դնով կը ծախուի :
Ամեն գլխուրդի հաշիւով աւա-
ռաց եւ անուշահոտութիւնք վա-
ճառողաց քով կը գտնուի :

ՄԵԼԱՆՈՋԵՆ
ՃԵՐՄԵԿ ՄԱՐԶՐ ՆԵՐԿԵԼՈՒ
ԳԵՐԱԶԱՆՑ ԴԵՂ

Որ մէկ վայրկեանի մէջ եւ ամեն
գունով կը ներկի մազերն ու
մարմնները, առանց մարմին
միտք մը տալու եւ առանց ըն-
կառ հոտ մ'ունենալու :
Կը գտնուի Տէր Ստեփանի Զո-
ւարդի օրուի եւ Բիւշիքեանի
գեղարարներ : Գին 6, 12, 15 ֆր.

ԽՄԲԱԴԻՐ—ՏՆՕՐԷՆ

Կ. Ս. ԻԻԹԻՆՃԵԱՆ

ԳԵՂԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ԲԱՐՁՐԱԳՈՅՆ ԴՊՐՈՑ ՓԱՐԻՉԻ
ԱՐԾԱԹԷ ՇԻՆԴՐԱՄ
Է. ԿԻՒՅՈ
ԿՈՒՊՐ (ԳԱԹՐԱՆ) ԿԻՒՅՈ
ՀԵՂՈՒՆ ԹԱՆԶՐԱՑԵԱԼ

Յի կիւյս յաջողեցաւ Կուպրին անտանի ղառնու-
թիւնն ու կծուութիւնն անհետացնելու եւ խիստ զիւրա-
ւոյժ ընելու : Այս յաջող գիւտն օգուտ քաղելով՝ Կուպրի
թանձր հեղուկ մը կը շինէ, որ փոքր քանակութեամբ միջ-
բաղում ներքոյ օրիշ սկզբունքը կը պարունակէ : Ուստի կիւ-
յոյ Կուպրը՝ հասարակ կուրաջութիւն ամեն օգուտներն ունի
առանց անպատեհութիւններն ունենալու : Բաւական է
ստործի դրալ մը լցնել զաւաթ մը ջուրի մէջ, եւ գերա-
զանց կուրաջութիւն մը ձեռք կը բերուի առանց անպատեհ հա-
մի : Այս կերպով ամեն մարդ կրնայ ինքնին կուրաջութիւն շի-
նել ալ տը եղած միջոցին, ուղածին չափ թեթեւ կամ զո-
րաւոր, որով թէ՛ ժամանակի խնայութիւն, եւ թէ՛ փո-
խադրութեան զիւրութիւն կունենայ, եւ Կուպրի անհա-
ճող դործածութիւնն ալ աղատ կը մնայ :

Կիւյոյ Կուպրը, հարուստի, թոքառաջից հիւանդու-
թեան (պրոնչիթ), հազի եւ այլ լանջային հիւանդութեանց
մէջ ուրիշ ամեն հեղուկի դեղերու տեղն օգտակարութիւն կը
բերէ : Համոճարակ հիւանդութեանց ժամանակ ալ քօլ-
ուայի, փորքածութեան, տեղիքի եւ ուրիշ այս տեսակ հի-
ւանդութեանց դէմ շատ օգտակար ըլլալը մասնաւորապէս
վկայեալ է բժիշկներէն :

Վերջապէս մեծ յաջողութեամբ կը դործածուի
ԹՈՔՈՒՄԻՅՈՅ ՀԻՒԱՆԳՈՒԹԵԱՆ
ԹՈՔՈՒՅԻ
ՀԱՐՈՒԹԻՒ
ՀԱՅԻ
ԿՈՒՐԾԻ ԳՐԳՈՒԹԻՒՆ
ՓՈՂԻ ՀԻՒԱՆԳՈՒԹԵԱՆ
ՓԱՄՓՈՒՇԻ ԳՐԳՈՒԹԵԱՆ ԳԼԻ :

Ամենէն առաջ Պրիւսիի եւ յետոյ ամեն տեղ եղած
փորձերէ հաստատուած է որ Կուպրը թոքառաջ եւ թոքա-
ռաջից հիւանդութեան ունեցողներուն խիստ օգտակար է :
Թոքառաջը չորսկեր, բայց հիւանդներուն մեծ սիրտիւնք
հանգստութիւն կուտայ : զանոնք հոգեւոր հազը կը
զաղրեցնէ, եւ շատ անգամ հիւանդներուն կեանքը կեր-
կընցնէ : Այսպիսի միայն բաւական է հիւանդաց ուղադ-
րութեանն արժանի ընելու այս դեղը : Բայց պէտք է լաւ
համոզուիլ : որ այս դեղը մանաւանդ հիւանդութեան նոր
սկսած ժամանակը պէտք է դործածել : Թեթեւ հարուստ
մը կրնայ թոքառաջից հիւանդութեան փոխարին այս պատ-
ճառաւ, մէկը հազով սկսելուն պէս այս դեղը պէտք է
տանու : որպէս զի աւելի օգուտ քաղէ : Կուպրի տկարու-
թիւնն ունեցողներէն շատերը կործանուած անհետանին չեն
զիտեր եւ շատ անգամ ինքզինքնին հարուստ կամ թեթեւ
կը դառնան իւրաքանչիւր Կ. Պօլիս Գլխավոր գեղարարի
վէրջի եւ Գաւառեանի գեղարարները :

ՀՊՐԵՆԻ ԳԵՄ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԻՒՆ
**NORTH BRITISH AND
MERCANTILE
INSURANCE COMPANY**
ՆՕՐԹ ԳՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԵՐԿԵՆԹԻԼ
Լոնտոնի եւ Լիւքսեմբուրգի ապահովութեան
ընկերութիւնն Անգլի-
Բաժանորդագրեալ գումար լուր 2,000,000
վճարեալ գումար լուր 250,000
Պահեստի գումար հրդեհ-
հի ճիւղէն գոյացեալ 596,000—846,000
1872ին հրդեհի գուտ հասցիքը 794,000

**NORTHERN
ASSURANCE COMPANY**
ՆՕՐԹ ԶՐԻՆ
Լոնտոնի եւ Լիւքսեմբուրգի ապահովութեան
ընկերութիւնն Անգլի-
Բաժանորդագրեալ գումար լուր 2,000,000
վճարեալ գումար լուր 100,000
Պահեստի գումար հրդեհ-
հի ճիւղէն գոյացեալ 230,000—350,000
Զուտ հասցիք 1872ին 270,000

Ստորագրեալք՝ իրենց բաղմամբ յաճախողաց եւ այս քաղաքին ընդհանուր
հասարակութեան կը ծանուցանեն որ իրենք վերայիւնալ երկու ընկերութեանց մի-
ացեալ դործակատար ընտրուած ըլլալով, այնպիսի գումարներն մէջ կը գտնուին,
որով հոգեհի դէմ ապահովութեան մեծ գիւտն ինքնին կը մատուցանեն :
Ապահովութեան կարգ աղբիւր կը բաղկանան երկու ընկերութեանց
մէջ համամաստեան բաժանումով, մը, եւ այսպիսի ապահովութեան եւ գիւտն
աւելնալով, ընկերութեան ալ կրնայ աւելի մեծ աղբիւր ապահովութեան ընտ-
նողներու ինքզինքնին ներկայացունել :
Գրեթէ ամեն կարգի վստահաւոր ապահովութիւնը կրնան ընդունել ինչպէս
Քերայի, Ղալաթիոյ եւ Պօլսոյ մէջ, նոյնպէս մատակարար քաղաքները զիւրեք եւ գա-
ւառները :
Գրեթէ ամեն եւ աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար պէտք է դիմել Մի-
ացեալ ընկերութեանց գրասենեակը Ղալաթիոյ Բիւրճիոյ բաղարի մօտ կապալի
խան թիւ 5 :
Վ. Ռ. ՍՈՒՐԱՆ ԱՏՐԻԱՆ Մ. ՔԻՒՆ

ԼԱ ԺԻՐՈՆՏ
ԱՊԱՀՈՎԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀՐԴԵՂԻ ԿԱՐԿՈՒՑԻ ԵՒ ԱՆԱՍՆՈՑ
ԿՈՏՈՐԱՅԻ ԴԵՄ
Կապահովէ, տաներ, կորստիներ, վաճառանոցներ, վաճառքներ
եւ այլն եւ այլն, մինչեւ անգամ վաճառէ չենքեր հրդեհի դէմ, եւ անանոց
կատարածի դէմ, շարունակ դնով եւ շահաւետ պայմաններով թէ՛ Կ. Պօլսոյ
եւ թէ՛ Թուրքիոյ գլխավոր քաղաքացի մէջ, վնաս մը պատահած ժամանակ,
ստորագրեալն անմիջապէս կը կատարէ ճշգրիտ եւ ուղղութեամբ բոլոր
յանձն առած պայմանները :
Աւելի մանրամասն տեղեկութեան համար պէտք է դիմել առ
Ընդհանուր Գործարար Թուրքիոյ համար
ԱՂԵՔՍԱՆԳՐ ԲԵՐԲԵՂ Ի ՊԱՀՆԻ ԳԱՐՈՒ

LLOYD SUISSE
ԼՈՅՏ ՍՄԻՍ
Ապահովութեան ընկերութիւնն Գաւառի Գլխավոր
Գրասենեակ
Ի ՎԻՆԹԵՐԹԻՐ
Կապահովէ վաճառք, գումար եւ այլն, ծովու եւ գետի վրայ եւրոպական
էնկերական եւ ժամանակին չոյններով եւ առաջատարաներով եւ
ցամաքի վրայ ալ երկաթուղիներով վստահեցնող գէ՛մ ինչպէս
նաեւ բաժնայով ամեն կողմ դրսեւորած լիցենզիաւորներ եւ ծրարներ :
Աւելի մանրամասն տեղեկութեան համար պէտք է դիմել առ
Գործարար
ՀԵՐՄԱՆ ՀԵԼՊԵՆԿ
Ի Ղալաթիոյ
ԱՂԵՔՍԱՆԳՐ ԲԵՐԲԵՂ
Պահճէ գաւառ